

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! basisschool Klim Op Bonheiden te BONHEIDEN

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	1073
Instelling	GO! basisschool Klim Op Bonheiden
Directeur	Tom SMETS
Adres	Schoolstraat 10 - 2820 BONHEIDEN
Telefoon	015-51.26.44
Fax	015-52.99.29
E-mail	directie@bs-klimop.be
Website	www.bs-klimop.be
Bestuur van de instelling	GO! SGR Mechelen-Keerbergen-H. o/d Berg
Adres	Mechelbaan 561 - 2580 PUTTE
Scholengemeenschap	SG Heist-op-den-berg - Keerbergen - Zemst
Adres	Mechelbaan 559 - 2580 PUTTE
CLB	GO! CLB Mechelen
Adres	Zandpoortvest 9_a - 2800 MECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	02-03-2015, 03-03-2015, 05-03-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	05-03-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	20-03-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Eddy LAMBERTS
Teamleden	Luc CUYLAERTS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	8
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	8
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming.....	9
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: vaststellingen wereldoriëntatie en muzische vorming.....	9
3.1.1.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming.....	16
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	18
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	19
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Aanvangsbegeleiding.....	20
4.2 Sociale en emotionele begeleiding.....	22
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	25
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	28
6.1 Wat doet de school goed?.....	28
6.2 Wat kan de school verbeteren?	29
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	30
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	30

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De GO! basisschool 'Klim Op' situeert zich in het centrum van de gemeente Bonheiden, naast een belangrijke verbindingsweg tussen Mechelen en Keerbergen. De school ligt midden een groene oase en heeft ruime, aantrekkelijke lokalen en uitdagende speelruimten.

De directeur behartigt met veel enthousiasme de dagelijkse leiding van de school. Hij weet van aanpakken en staat altijd klaar om ergens een helpende hand toe te steken. Door zijn vlotte aanspreekbaarheid en door zijn interesse voor het klasgebeuren onderhoudt hij een goed contact met alle (kleuter)onderwijzers. Vanuit een duidelijke visie op goed onderwijs coacht hij hen bij de uitbouw van hun klaspraktijk en staat hij hen met raad en daad bij. De zorgcoördinator ondersteunt de directeur en houdt vanuit de vele formele overlegmomenten met alle (kleuter)onderwijzers de vinger aan de pols. Zij zoekt op kwaliteitsvolle wijze mee naar oplossingen voor leer- en ontwikkelingsproblemen en is een luisterend oor voor de bekommernissen van de (kleuter)onderwijzers. Binnen dit stimulerend klimaat en overtuigd van de vele mogelijkheden van het uitgestrekte schooldomein, komen de leerkrachten hier graag werken. Zij zijn allen erg gemotiveerd om in het belang van de leerlingen hard te werken voor hun klas en voor de school.

Het project '50 t!nTen GrOen' dat tijdens de doorlichting in de school uitwerking kreeg, is een voorbeeld van goede praktijk. Het leerkrachtenteam sensibiliseerde leerlingen, ouders, grootouders, ... om actief mee te werken aan de concrete realisatie van dit ambitieuze project. Allen kregen kansen om voorstellen te formuleren of werden betrokken bij de uitwerking ervan. Het project beoogt een verdere ontsluiting van het schooldomein en wil bekomen dat met de aanleg van onder meer een 'poel', een 'fit-o-meter', planten- en groentetuintjes, 'bijenhôtels' de leerlingen volop kunnen genieten van de natuur, van onderlinge samenwerking en van de vele speelmogelijkheden. Doordat de klasleerkrachten vrijwel alle leergebieden geïntegreerd binnen dit project aanbieden, realiseren ze op voorbeeldige wijze horizontale samenhang.

Op basis van het vooronderzoek van 23 februari 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die ze tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging ze de inspanningen van het schoolteam na om voor de leergebieden wereldoriëntatie en muzische vorming de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht ze de resultaten van het schoolteam om voor dezelfde leergebieden als in de kleuterafdeling de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de aanvangsbegeleiding, van de sociale en emotionele begeleiding en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht ze ook een selectie van de regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

Het onderzoek naar de onderwijsdoelstellingen wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. Het schoolteam streeft bij de kleuters in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen na en bereikt met de leerlingen van de lagere afdeling de eindtermen.

Vanuit functionele overlegmomenten organiseren de kleuteronderwijzers binnen aantrekkelijke thema's tal van gevarieerde en uitdagende denk- en leeractiviteiten. In overzichtelijk ingerichte klaslokalen en uitnodigende speelleerhoeken krijgen de kleuters kansen om via manipuleren, experimenteren en exploreren de wereld te verkennen en om muzische vaardigheden te ontwikkelen. Hierbij stimuleren zij de kleuters om zich op eigen tempo te ontwikkelen en zorgen zij op maat van elke kleuter voor extra uitdagende leerkansen. Door gebruik te maken van stappenplannen, pictogrammen, modellen ... wakkeren de kleuteronderwijzers de zelfwerkzaamheid en de zelfsturing bij de kleuters aan. Groeikansen zijn er onder meer nog door de plannings- en observatiedocumenten meer functioneel op elkaar af te stemmen, door meer gebruik te maken van specifieke muzische materialen en werkvormen (verkleedkleden, klankinstrumenten, poppenkast...) én door meer belang te hechten aan de verwerving van noodzakelijke begrippen.

Voor een vlotte overgang tussen de kleuter- en de lagere afdeling mogen de oudste kleuters af en toe op bezoek in het eerste leerjaar. Ze maken zo niet alleen kennis met de onderwijzer maar ook met de manier van werken in het eerste leerjaar. Het overleg tussen de betrokken (kleuter)onderwijzers biedt mogelijkheden om de klaswerking van beide groepen verder op elkaar af te stemmen.

In de lagere afdeling realiseren de onderwijzers voor wereldoriëntatie en muzische vorming een breed en samenhangend onderwijsaanbod. Zij hanteren een grote verscheidenheid aan functionele werkvormen met aandacht voor zowel gezamenlijke als zelfstandige oefenmomenten.

Binnen het leergebied wereldoriëntatie reiken de onderwijzers de leerinhouden vooral thematisch aan. Zij houden hierbij rekening met de krachtlijnen van het leerplan en met de schooleigen visie op goed WO-onderwijs. Aspecten als actief leren, een werkelijkheidsgerichte benadering vanuit verschillende invalshoeken, de verkenning van de schoolomgeving, functionele opdrachten ... krijgen binnen de lessen en leeruitstappen een concrete en realistische invulling. Groeikansen liggen er door de domeinen tijd en ruimte sterker in het aanbod te integreren.

Zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling hebben de (kleuter)onderwijzers oog voor mobiliteits-, milieu- en gezondheidseducatie en plannen ze geregeld activiteiten gericht op het vergaren van technische kennis, vaardigheden en goede attitudevorming. In de lagere afdeling maken de onderwijzers gebruik van een leerstrategie om aspecten van de leergebiedoverschrijdende eindtermen 'leren leren' tijdens de lessen gericht aan bod te laten komen.

Voor muzische vorming organiseren de onderwijzers per domein activiteiten die een duidelijke link hebben met de leerplandoelen. Via een bewakingsinstrument kunnen zij aantonen dat alle domeinen en leerplandoelen binnen de lessen aan bod komen. Bovendien organiseert het leerkrachtenteam jaarlijks een musical of een talentenshow waarbij de onderwijzers de leerlingen uitnodigen om hun muzische vaardigheden aan elkaar en aan externen te tonen. Het vormt nog een werkpunt om de evaluatie- en rapporteringspraktijk te optimaliseren en om de verticale samenhang verder overzichtelijk in kaart te brengen.

Het onderzoek naar de kwaliteit van de aanvangsbegeleiding toont aan dat het ganse schoolteam heel wat inspanningen levert om de nieuwe (kleuter)onderwijzers prima te onthalen, te ondersteunen en te begeleiden. Tevens krijgen de beginners op bijeenkomsten georganiseerd door de pedagogische begeleidingsdienst en de scholengemeenschap de kans om onder meer eerste ervaringen uit te wisselen en te leren van elkaar.

Het kwaliteitsonderzoek naar de sociale en emotionele begeleiding bevestigt dat het schoolteam op klasniveau waardevolle initiatieven ontwikkelt om de leerlingen op sociaal en emotioneel vlak goed te begeleiden. De school profileert zich als een open en laagdrempelige instelling waar alle leerlingen en ouders welkom zijn. Het schoolteam hecht veel belang aan een goed welbevinden bij de leerlingen en stimuleert hen op een positieve manier tot respectvol samenleven en -spelen. Het schoolteam kan nog groeien door onder meer het welbevinden van de leerlingen gelijkgericht in kaart te brengen, door de afnameprocedure van de sociogrammen bij te sturen, door een gedragen visie te ontwikkelen inzake zittenblijven en door acties uit te werken gekoppeld aan de resultaten van de tevredenheidsenquête bij de leerlingen.

De school wil eveneens een zorgzame school zijn waar kinderen met leer- of ontwikkelingsproblemen kunnen rekenen op begeleiding en ondersteuning van het zorg- en leerkrachtenteam. Ook leerlingen met ontwikkelingsvoorsprong krijgen geregeld een aanvullend en uitdagend aanbod.

Het onderzoek naar het algemeen beleid toont aan dat het schoolteam belang hecht aan visieontwikkeling om op basis daarvan vernieuwingen aan te sturen. Groeipotentieel is er nog door een aantal klasgebonden initiatieven op schoolniveau te brengen om van daaruit te komen tot een gelijkgerichte aanpak én door afspraken te maken omtrent een doorgaande lijn inzake de remediëring van leerlingen.

Het onderzoek naar de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de directeur en de lokale preventiemedewerker de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne nauwgezet nagaan via eigen en externe controles. Ondersteund door de scholengroep neemt de school positieve initiatieven om de plannen die de beheersing van risico's regelen verder op punt te stellen en uit te voeren. Het planningssysteem houdt voldoende garanties in dat de resterende aandachtspunten op korte termijn worden aangepakt en weggewerkt. De school krijgt een gunstig advies.

Het onderzoek naar de overige erkenningsvoorwaarden en regelgeving toont aan dat het schoolteam de onderzochte onderwijsreglementering respecteert. Dit resulteert in een gunstig advies.

De onderwijsinspectie formuleert zowel voor de kleuter- als voor de lagere afdeling een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarden op onderwijskundig vlak. Ze wenst het schoolteam veel succes toe en gelooft dat het de aanbevelingen in dit verslag zal aangrijpen om de kwaliteit van het onderwijs nog verder te verbeteren.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

- wereldoriëntatie
- muzische vorming

Lager onderwijs - Leergebieden

- wereldoriëntatie
- muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel - Professionalisering

- Aanvangsbegeleiding

Onderwijs - Begeleiding

- Sociale en emotionele begeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuteronderwijzers streven de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate na. Ze bieden hun onderwijs geïntegreerd aan binnen thema's en dagelijks weerkerende activiteiten. De kleuteronderwijzers hebben hierbij aandacht voor de verschillende domeinen van het leergebied en hebben op maat van elke kleuter oog voor brede ontwikkelingskansen.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming in voldoende mate na. Tijdens afwisselende en uitdagende activiteiten komen de verschillende domeinen van het leergebied gevarieerd aan bod. De kleuters krijgen ruim kansen om te exploreren en te experimenteren met onder meer materialen, technieken, creatieve vormgeving en fantasierijk spel.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: vaststellingen wereldoriëntatie en muzische vorming

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Op de eerste dag van de doorlichting ging het leerkrachtenteam officieel van start met de uitwerking van het ambitieuze schoolproject '50 t!NteN GrOen'. Het project vormt de rode draad doorheen tal van initiatieven die de kleuters in de loop van de komende dagen in elke klas krijgen aangeboden. Met een gezamenlijke en attractieve opening nodigden de kleuteronderwijzers de kleuters uit om actief deel te nemen aan de geplande activiteiten. Tevens wilden zij van bij de opstart de kleuters sensibiliseren om onder meer respect te betonen voor de natuur en voor de schoolomgeving waarin ze spelen en leren. Door binnen dit project aandacht te hebben voor alle leergebieden en voor een integrale aanpak realiseren de kleuteronderwijzers horizontale samenhang binnen hun onderwijsaanbod.

Het veertiendaags overleg waar de kleuteronderwijzers afspraken maken om de meestal gezamenlijke thema's over de klassen heen inhoudelijk en met aandacht voor graduele opbouw invulling te geven, vormt de basis voor de goede werking van het kleuterteam. Hierbij gaan de kleuteronderwijzers planmatig te werk. Zo brengen ze op een themafiche niet alleen passende leerplandoelen maar onder meer ook streefwoordenschat, gezamenlijke en keuzeactiviteiten in kaart. Deze fiches hebben echter nood aan reflectie in functie van functionaliteit. Zo selecteren de kleuteronderwijzers erg veel doelen. Ze maken hierbij weinig onderscheid tussen doelen die ze sowieso bereiken (omdat ze deze frequent binnen de hoekenwerking en binnen de vaak wederkerende activiteiten aanbieden) en doelen die naar een gerichte uitwerking vragen binnen de thema's (lees de dominante doelen).

Tevens ontbreekt op deze fiches een structureel gepland observatiemoment waar de kleuteronderwijzers tijd en ruimte voorzien om na te gaan of hun kleuters een aantal vooropgestelde (dominante) doelen al dan niet hebben bereikt.

Momenteel koppelen de kleuteronderwijzers hun observaties veeleer fragmentarisch aan doelen en observeren ze vrijwel uitsluitend vanuit een zeker 'buikgevoel'. Hierbij valt op dat de kleuteronderwijzers klasoverstijgend vaak dezelfde voor de hand liggende ontwikkelingsaspecten observeren en evalueren. De streefwoordenschat en de begrippen (wiskundige e.a.) die de kleuteronderwijzers op de themafiches noteren zijn vaak erg uitgebreid, wat het intentioneel nastreven bemoeilijkt. Duidelijke richtlijnen omtrent het oordeelkundig en efficiënt nastreven van streefwoordenschat en essentiële begrippen ontbreken. De huidige manier van werken is erg vrijblijvend en weinig transparant. De kans op hiaten in het aanbod of dat de kleuteronderwijzers bepaalde begrippen onvoldoende bijbrengen, laten verwoorden en laten inoefenen is reëel.

In een afzonderlijk doelenoverzicht, dat ook als bewakingsinstrument fungeert, noteren de kleuteronderwijzers per leergebied en per domein (media uitgezonderd) de doelen die binnen hun dagelijkse werking aan bod kwamen. Hierbij liggen voor de kleuteronderwijzers groeikansen door onderlinge afspraken te maken met betrekking tot de aanbieder en nastreving van de leerplandoelen bij respectievelijk de jongste en de oudste kleuters. Momenteel hebben de kleuteronderwijzers, in functie van verticale samenhang, nog geen overzichtelijke leerlijn uitgewerkt en hebben ze hierdoor geen goed beeld van wat in een vorige klas al werd ingeoefend. Bovendien krijgen sommige leerplandoelen die bijvoorbeeld bestemd zijn voor de oudste kleuters zowel invulling bij de vier- als bij de vijfjarige kleuters.

Om de planlast te verminderen liggen er nog uitdagingen om, onder leiding van een bekwaam teamlid, de verschillende plannings- en observatiedocumenten beter op elkaar af te stemmen en de functionaliteit ervan te verhogen. Tevens liggen er nog opportuniteiten om in de hoekenfiches differentiatie aan te brengen in onder meer aanbod, werkvormen en leerinhouden.

De thematische werking staat borg voor een goede samenhang in het onderwijsaanbod. De leef- en ervaringswereld van de kleuters en de jaarkring staan centraal bij de themakeuze. Er is ook ruimte voor de interesse van de kleuters en voor actuele gebeurtenissen. De thema's beogen een brede en harmonische ontwikkeling. De kleuteronderwijzers leveren inspanningen om de thema's werkelijkheidsgericht en muzisch uit te werken. Ze organiseren daartoe uitstappen en belevende waarnemingen, zowel buiten als binnen de klas.

Tijdens het hoekenwerk krijgen kinderen de mogelijkheid om onder meer in de winkel-, de constructiehoek of in de zand(water)tafel al spelend te leren. Ook krijgen de kleuters exploratie- en experimenteerkanen onder meer in de natuurhoek of bij de ontdektafel. Verder hecht de school veel belang aan de observatie en de beleving van de natuur (elke klas heeft op het schooldomein onder meer twee bomen), aan hygiëne en aan gezonde voeding (er is onder meer promotie voor het drinken van water en het dagelijks eten van fruit).

Ondersteund door een techniek-coach besteden alle kleuteronderwijzers herhaaldelijk aandacht aan het domein techniek. Ze maken gebruik van allerlei technische hulpmiddelen om samen met hun kleuters onder meer te timmeren, te zagen en te vijzen. Hierbij brengen ze de kleuters een veilige werkhouding bij.

De kleuteronderwijzers werkten de kalenders gradueel uit. Ze maken hier vrijwel dagelijks gebruik van om samen met de kleuters verschillende aspecten van tijd te visualiseren. Ook weerwaarnemingen komen frequent voor. Groeipotentieel is er nog om, conform met de suggesties in het pedagogisch cahier, gericht in te zetten op begrippen als voor- en namiddag, middag, gisteren, vandaag, morgen, dag, nacht....

Wat muzische vorming betreft, krijgen de kleuters mogelijkheden om fantasievol en creatief bezig te zijn en om materiaalgevoeligheid te ontwikkelen. Zowel tijdens de begeleide klasmomenten als tijdens de zelfstandige groepsactiviteiten is er geregeld een aanbod dat de kleuters aanzet tot exploreren en experimenteren. Soms mogen ze zelf een keuze maken uit verschillende aangeboden materialen om hiermee twee- of driedimensionale werkjes te maken.

Muzikale activiteiten zijn doorgaans voldoende gevarieerd: muziek beluisteren, actief musiceren en creatief omgaan met een lied. In diverse thema's kunnen kinderen zich inleven in personages en die uitbeelden of naspelen. Vooral in de poppen- of de winkelhoek komen de kleuters tot fantasie-, illusie- en rollenspelen.

Het valt op dat de kleuteronderwijzers weinig gebruik maken van klankinstrumenten, verkleedkleden en poppenkastspel (of figurentheater of Kamishibai) om de fantasie, het muzisch talent, de bewegingsexpressie of het inlevingsvermogen van de kleuters te stimuleren.

Het domein media krijgt niet in alle klassen een gepaste uitwerking. Leerkrachtafhankelijk maken de kleuteronderwijzers in meerdere of mindere mate gebruik van beeld- en klankmateriaal of van ICT-toepassingen om de kleuters vertrouwd te maken met audiovisuele boodschappen, foto's, klanken en geluiden.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De kleuteronderwijzers benutten de mogelijkheden van de nieuwe kleuterblok om krachtige leeromgevingen uit te bouwen en te zorgen voor een aangenaam leefklimaat. De klasinrichtingen met uitdagende (heringerichte) hoeken, leermiddelen en opdrachten ondersteunen het spel en de leerkanalen van de kleuters. Het thema is zichtbaar aanwezig in het klasbeeld en zorgt voor sfeer en inleving.

De leerkrachten verrijken de speelwerkhoeven vaak op basis van het thema. Het materiaal in de hoeken is in de meeste klassen overzichtelijk uitgestald en voor de kleuters goed bereikbaar. Er is aandacht voor een gradueel aanbod van symbolen en pictogrammen in en bij de speelwerkhoeven.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Het team volgt de kinderlijke ontwikkeling op door middel van eigen observaties en met behulp van genormeerde toetsen. De klasleerkrachten of de zorgcoördinator noteren relevante gegevens in de zorgmap van elke kleuter. Deze zorgmappen fungeren als kindvolgsysteem en groeien met de kinderen mee doorheen de hele school.

Het vormt nog een werkpunt voor de kleuteronderwijzers om na te gaan in hoeverre geregelde doelgerichte observaties en evaluaties een adequaat alternatief kunnen vormen voor de genormeerde toetsen die het zorgteam nu op vaste tijdstippen vanaf de tweede kleuterklas afneemt.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Om zoveel mogelijk lestijden te kunnen spenderen aan de opstart van een 'peuterklas' heeft het leerkrachtenteam ervoor gekozen om alle additionele zorgondersteuning af te bouwen en de eerstelijns hulp vrijwel alleen toe te vertrouwen aan de klasleerkrachten. Op hen rust de taak om gedurende de dagelijkse activiteiten tijd en ruimte in te bouwen om kleuters met leer- of ontwikkelingsproblemen efficiënt bij te werken.

De leerkrachten houden bij de overgang van de kleuters naar een volgende klas, een overgangsgesprek. De gegevens die de kleuteronderwijzers hierbij uitwisselen bieden een vrij genuanceerd beeld over de ontwikkeling van de kinderen bij de start in een nieuwe klas.

Tweewekelijks plegen de klasleerkrachten samen met de zorgcoördinator overleg om leer- of ontwikkelingsproblemen bij kleuters met elkaar te bespreken. Al dan niet handelingsplanmatig zoeken ze samen naar gepaste oplossingen. De school voert een vlotte communicatie met de ouders. Zeker wanneer de klasleerkracht uitgebreide zorgverbredende initiatieven op stapel zet, gebeurt dit in overleg met de ouders. Desgevallend rekent de school op hun medewerking.

Van jongs af krijgen de kleuters kansen om keuzes te maken. Bij de oudere kleuters bieden de kleuteronderwijzers onder de vorm van 'moetjes en magjes' taken aan die de kleuters zelfstandig moeten plannen en uitwerken. De kleuteronderwijzers differentiëren hierbij in aantal taken of in moeilijkheidsgraad.

De kleuteronderwijzers stimuleren probleemoplossend denken. Ze maken hiervoor gebruik van gerichte taken of van uitdagende stappenplannen. Vaak spelen ze met de kleuters mee of zoeken ze met hen naar oplossingen voor struikelblokken. Verschillende leerkrachten zijn hier erg vaardig in. Ze passen hun vragen en opdrachten aan en differentiëren hierbij op maat van elke kleuter.

De school organiseert integratieactiviteiten om een vlotte overgang te bewerkstelligen tussen de kleuter- en de lagere afdeling. De (kleuter)onderwijzers maken van het overleg dat nodig is om de geplande activiteiten concreet te organiseren in mindere mate gebruik om ook inhoudelijke aspecten met elkaar te bespreken. Toch is er nog groeiomgeve om over de niveaus heen (kleuter – lager) de klaspraktijk op elkaar af te stemmen via onder meer afspraken omtrent het getalbeeld, een juiste pengreep en het aanleren van belangrijke wiskundige begrippen. Tevens hebben de kleuteronderwijzers nood aan richtinggevende informatie om 'didactische vervroeging' zoveel mogelijk te vermijden. De kleuteronderwijzers hoeven de leerinhouden die specifiek voor het eerste leerjaar zijn bestemd niet al aan te brengen in de kleuterafdeling.

3.1.1.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie (WO) in voldoende mate. De onderwijzers plannen, realiseren en bewaken een doelgericht en coherent onderwijsaanbod dat én afgestemd is op de leef- en beleavingswereld van de leerlingen én op de uitgangspunten van de eindtermen.

Curriculum	Op het eerste leerjaar na maken alle andere onderwijzers gebruik van eenzelfde,
Onderwijsaanbod	gradueel opgebouwd onderwijsleerpakket om hun lessen te plannen en inhoud
<i>Referentiekader</i>	te geven. De onderwijsleerpakketten zijn zo opgebouwd dat ze linken leggen met
<i>Planning</i>	de andere leergebieden en met de leergebiedoverschrijdende eindtermen. De
<i>Evenwichtig en volledig</i>	wijze waarop de onderwijzers het onderwijsleerpakket gebruiken, garandeert
<i>Samenhang</i>	horizontale samenhang tussen het leergebied WO en andere leergebieden.
<i>Brede harmonische vorming</i>	Naast deze onderwijsleerpakketten hanteren de meeste onderwijzers ook andere
<i>Actief leren</i>	bronnenboeken of zoeken ze op het internet bijkomende informatie nodig om
	het aanbod binnen de lessen te verruimen.

Het leerkrachtenteam vergeleek de onderwijsleerpakketten met het leerplan, stemde het aanbod en de samenhang over de klassen heen op elkaar af en maakte afspraken om overlappingen zoveel mogelijk te vermijden. De studie van het leerplan bracht ook aan het licht dat het aanbod in de onderwijsleerpakketten heel wat uitgebreider is dan wat de leerplandoelen beogen. Het leerkrachtenteam trof bijgevolg schikkingen om niet noodzakelijke leerstof te schrappen of aan te passen. Het team geeft aan dat het huidige aanbod sluitend is met wat het leerplan aangeeft.

Het vormt nog een werkpunt voor enkele onderwijzers om de veelheid aan doelen in hun dagplanning te reduceren tot een realistisch en werkbaar aantal.

Conform met de didactische aanwijzingen in de leerpakketten verwerken en verdiepen vrijwel alle onderwijzers de aangeboden lesonderwerpen binnen zorgvuldig gekozen thema's. Alle onderwijzers vermijden een louter cursorische aanpak en hebben aandacht voor alle domeinen en rubrieken in het leerplan. Bovendien houden de onderwijzers bij hun lessen rekening met plaatselijke factoren, de actualiteit en met de leef- en beleavingswereld van hun leerlingen.

De onderwijzers benutten de mogelijkheden van de schoolomgeving om onder meer op ontdekking te gaan en kennis te maken met wat de natuur of de gemeente Bonheiden te bieden heeft. Hierdoor krijgen de leerlingen kansen om sterke impressies op te doen vanuit waarnemingen in een reële context. Kenmerkend voor deze school is dat elke klas twee verschillende soorten bomen, meestal een fruit- en een loofboom, toegewezen krijgt voor observatie en verzorging.

De domeinen tijd en ruimte bieden voor de onderwijzers nog kansen om ze sterker in het aanbod te integreren. Onder meer de gerichte verkenning van de buurgemeenten om van daaruit het kaartbesef gestaag te laten groeien, heeft nog groeipotentieel.

Tijdens de meerdaagse extra-murosactiviteiten gaat expliciete aandacht naar een geïntegreerde benadering van de leerplandoelen van de domeinen natuur, tijd, ruimte, mens en maatschappij.

Momenteel werkt het leerkrachtenteam, in samenwerking met verschillende partners (waaronder ouders en grootouders), het project '50 t!nTen GrOen' uit. Alle klassen nemen deel aan dit project en vervullen, afhankelijk van en aangepast aan de leeftijd van de leerlingen, specifieke opdrachten. Bij de uitwerking van dit project, dat een voorbeeld is van goede praktijk, bereikt het leerkrachtenteam op geïntegreerde wijze tal van leerplandoelen. Kenmerkend voor dit project is dat de onderwijzers de leerlingen zoveel mogelijk betrekken bij het project. Van bij de planningsfase tot en met de concrete realisatie van de beoogde doelen krijgen de leerlingen kansen om mee na te denken, voorstellen te formuleren en allerlei plannen concreet uit te werken. Het project heeft onder meer de bedoeling om leerlingen te laten samenwerken en te laten proeven van de mogelijkheden die er op het schooldomein zijn om volop te proeven van de natuur en van het gepresteerde werk. Het leerkrachtenteam wil dit project naar de toekomst bestendigen. Het team wil de leerlingen jaar na jaar verantwoordelijkheid en faciliteiten geven om de huidige verwezenlijkingen mee te onderhouden, uit te breiden, aan te passen, ... in functie van het blijvend kunnen genieten van wat tijdens dit project tot stand kwam.

De school zet ook in op techniek. Vaak op basis van ideeën en tips in het onderwijsleerpakket krijgen de leerlingen in alle klassen kansen om materialen en systemen te exploreren en ermee te experimenteren. Meerdere onderwijzers gaan verder dan wat het onderwijsleerpakket aanbiedt en zorgen voor een extra aanbod. Tevens krijgen ze, indien nodig, nieuwe uitdagende onderwerpen bij de 'techno-coach' of door de deelname aan de 'techno-trailer'. De leerlingen krijgen zo bijkomende mogelijkheden om in verschillende toepassingsgebieden technische kennis en vaardigheden te vergaren en in te oefenen.

De rubriek 'verkeer en mobiliteit' komt in alle klassen aan bod. De onderwijzers wenden, weliswaar leerkrachtafhankelijk, het straatbeeld buiten de school aan voor het inoefenen van opgedane kennis, aangeleerde vaardigheden en attitudes tijdens de lessen verkeersopvoeding. In sommige klassen krijgen de leerlingen uitgesproken kansen om in het straatbeeld praktijkervaring op te doen. Zo organiseert de school op het einde van de lagere school, samen met de politie en met ouders, zelfs een fietsexamen waarbij de leerlingen een bepaald parcours moeten afleggen in de buurt van de school.

Door de aandacht voor een positief schoolklimaat en voor relationele vorming komen de verschillende rubrieken binnen het domein 'mens en maatschappij' in elke klas aan bod.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Het leerkrachtenteam maakte afspraken omtrent de graduele opbouw van de tijd- en ruimtekaders. In de meeste klassen zijn de noodzakelijke kaders aanwezig. Groeikansen zijn er nog bij het efficiënt gebruik van maquettes en plattegronden.

In alle klassen komen regelmatig actuele onderwerpen aan bod. Het is echter nog niet overal een verworvenheid om deze te koppelen aan tijd- en ruimtekaders (lees: dynamisch te gebruiken).

De onderwijzers maken frequent gebruik van hedendaagse media (educatieve boeken, computers, digitale borden ...) om tijdens de lessen samen met de leerlingen aan opzoekwerk te doen. Ook tijdens het hoeken-, contract- of zelfstandig werk zijn er ruime kansen voor de leerlingen om met behulp van moderne media informatie te vergaren, te verwerken en aan elkaar te presenteren.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De vorderingen van de leerlingen worden in hoofdzaak geëvalueerd met toetsen uit het onderwijsleerpakket of met eigen toetsen. In de meeste klassen sluit de evaluatiepraktijk aan bij de leerplandoelen. Een evenwichtige evaluatie van de verschillende domeinen en van vaardigheden en attitudes geraakt meer en meer ingeburgerd. In sommige klassen is niet altijd duidelijk hoe de onderwijzers de resultaten van de toetsen verwerken in de rapporteringspraktijk.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De onderliggende visie en de didactische suggesties in het leerplan zijn gekend. Tevens ontwikkelde het leerkrachtenteam een eigen visie op goed WO-onderwijs. De concrete realisatie van de uitgangspunten van deze visie is zichtbaar in de klaspraktijk. Zo leveren de onderwijzers inspanningen om de klassikale instructie te beperken en om actief leren binnen een krachtige leeromgeving en binnen wisselende werk- en groeperingsvormen mogelijk te maken.

Het vormt nog een aandachtspunt voor de school om de zelfstandige werkvormen, ook voor wereldoriëntatie, overal even gedifferentieerd uit te werken over de hele lijn. De organisatie en grondigheid van de remediëring zijn divers. Basisvaardigheden voor wereldoriëntatie komen weinig in aanmerking voor remediëring. Er liggen hierbij ruime kansen om van elkaar te leren.

Via communiceren, exploreren, experimenteren en de raadpleging van bronnen stimuleren zij hun leerlingen om zelfontdekkend tot leren te komen of om te leren van elkaar. In vrijwel alle klassen zijn ook coöperatieve werkvormen ingeburgerd. Deze werkvormen ondersteunen het actief leren en bevorderen de samenwerking en het ordelijk verloop van groepsactiviteiten. Door deze manier van werken creëren de onderwijzers meer leerlingenactiviteit waardoor de betrokkenheid van de kinderen toeneemt. In alle klassen leggen de onderwijzers binnen de lessen wereldoriëntatie een intentioneel verband met 'leren leren' en 'leren studeren'. Zij maken hiervoor gebruik van een leerstrategie en stimuleren de leerlingen om deze strategie ook thuis toe te passen wanneer ze huistaken maken of toetsen voorbereiden.

Al dan niet in samenwerking met ouders of met externe organisaties ontwikkelt de school jaarlijks een aantal initiatieven om mondiale vorming, gezondheids- en milieueducatie een levensechte invulling te geven. Voor de leerlingen bieden deze initiatieven kansen om wat ze op school leren ook toe te passen in andere concrete situaties. De leerlingen krijgen zo eveneens basisprincipes mee om te komen tot een veilige, gezonde en natuurvriendelijke levensstijl. De school zet onder meer sterk in op afvalpreventie en afvalsortering, op compostering en op het dagelijks eten van fruit.

De leerlingen van het zesde leerjaar nemen zelfs deel aan het schooloverstijgende 'MEGA-project' waarbij onder meer de politie en het CLB (CLB staat voor Centrum voor LeerlingenBegeleiding) een belangrijke taak toebedeeld krijgen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

De lagere afdeling bereikt de eindtermen voor het leergebied muzische vorming in voldoende mate. Het aanbod binnen de verschillende domeinen van dit leergebied is breed en evenwichtig. Tevens realiseren de onderwijzers in grote mate horizontale en verticale samenhang.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Voor het bepalen van het wekelijks aanbod aan muzische activiteiten, vertrekken de onderwijzers voornamelijk van een 'jaarplan' dat domeinspecifiek en op basis van de leerplandoelen aangeeft welke mogelijke thema's, activiteiten, onderwerpen, ... tijdens de lessen aan bod kunnen komen. Dit jaarplan vormt tevens een bewakingsinstrument waarmee de onderwijzers niet alleen kunnen aantonen dat het onderwijsaanbod voldoende breed en evenwichtig is, maar dat het ook gericht is op de concretisering van alle leerplandoelen.

Wel valt op dat sommige domeinen in de ene klas meer aan bod komen dan in andere klassen. Bij de keuze van de lesonderwerpen spelen de capaciteiten en de interesses van de klasleerkracht een duidelijke rol. In sommige leerjaren lossen de klasleerkrachten dit op door klasdoorbrekende workshops, 'muvo-eilandjes' of ateliers te organiseren. De leerlingen kunnen dan proeven van de kwaliteiten en de passies van meerdere onderwijzers. Bijkomend bewerkstelligt deze manier van werken dat de leerlingen vanuit een zekere begeestering meer diepgaand met bepaalde domeinen van dit leergebied kunnen kennismaken.

Het leerkrachtenteam heeft nog groeimarge bij de ontwikkeling op schoolniveau van een bewakingssysteem nodig om het globale aanbod te evalueren, eventuele hiaten in de verticale samenhang zichtbaar te maken en weg te werken. In dit verband liggen er nog opportuniteiten voor het leerkrachtenteam om na te denken over de opbouw van een soort 'portfolio' (of muzisch groeiboek of ...) waarin ze kunnen terugvinden hoe en waaraan de onderwijzers en de leerlingen in de verschillende klassen werkten, met welke technieken de leerlingen al vertrouwd zijn, tot welke concrete realisaties de werkzaamheden hebben geleid enz. Tevens biedt een dergelijke 'portfolio' kansen voor de leerlingen om te genieten van of om kritisch terug te blikken op voorbije activiteiten.

In een aantal klassen proberen de onderwijzers meerdere facetten van muzische vorming binnen dezelfde activiteit aan bod te laten komen of trachten zij deze op een speelse wijze te integreren in andere leergebieden. Zij verwezenlijken zo aspecten van horizontale samenhang.

In alle klassen krijgen de leerlingen kansen om voldoende impressies op te doen, situaties te beleven en ideeën uit te wisselen alvorens creatief aan de slag te gaan met materialen en technieken. In functie van vrije vormgeving mogen de leerlingen vaak volop experimenteren en exploreren. De leerlingwerken getuigen meestal van authenticiteit en creativiteit.

Uit de klasobservaties blijkt dat de onderwijzers binnen het domein beeld twee- en driedimensionaal werk afwisselen. Ook groepswerken komen voor, zij het minder frequent. De meeste onderwijzers stellen de creaties van hun leerlingen geregeld tentoon en maken daarbij ook gebruik van de gangen als expositieruimten.

Slechts in enkele klassen blijft het domein 'muziek' beperkt tot liedjes zingen en ritmes spelen. In de meeste andere klassen krijgt dit domein onder impuls van talentvolle onderwijzers extra impulsen en mogen de leerlingen zelf muziek maken of leren ze er gericht en kritisch luisteren naar muziek.

De domeinen drama en bewegingsexpressie komen in alle klassen aan bod maar krijgen leerkrachtafhankelijk al dan niet een sterke invulling. Het aanwenden van bewegingstussendoortjes voor het aanbieden van ontspannende momenten na een intens lesgeheel is in de meeste klassen ingeburgerd.

Sommige onderwijzers zijn erg vertrouwd met het gebruik van media als middel om bepaalde activiteiten te verlevendigen of om creatieve verwezenlijkingen vast te leggen. Vaak wordt de schoolwebsite gebruikt om onder meer foto's en ervaringen te delen met de ouders. In sommige klassen worden zelfs al filmpjes en fotoreportages gemaakt. In deze klassen leren de leerlingen, binnen de veilige klassfeer, er onder meer om (zich) te presenteren.

Om de lessen muzische vorming een extra dimensie te geven, organiseert de school soms een leeruitstap of zorgt ze voor een culturele of andere muzische activiteit in de school zelf. Deze activiteiten hebben tot doel de kinderen kennis te laten maken met een ruimer aanbod. Hierdoor krijgen de lessen muzische vorming een extra dimensie en krijgen de kinderen kansen om zich breed en veelzijdig te ontwikkelen. Tijdens deze activiteiten ontdekken de leerlingen kunst, kijken en luisteren ze ernaar, raken ze ermee vertrouwd, tonen ze er respect voor en kunnen ze er volop van genieten.

Onder meer door het aanbieden en uitwerken van projecten, een musical, een talentenshow... maakt het leerkrachtenteam er werk van om de talenten van de kinderen geregeld in de kijker te zetten. Zowel binnen de klaswerking als op schoolniveau ontwikkelen zij initiatieven om muzisch-creatieve realisaties onder de aandacht te brengen van andere leerlingen en van hun ouders.

Materieel beheer

Uitrusting

*Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen*

De onderwijzers zijn vindingrijk in het gebruik van knutselmaterialen, kosteloze en andere verbruiksmaterialen waarmee de leerlingen in de aanloop naar muzisch-creatief werk vrij kunnen experimenteren.

Ter ondersteuning van de lessen muziek beschikt de school over een aanbod aan muziekinstrumenten. Klankinstrumenten zijn in sommige klassen veeleer gering aanwezig.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

*Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing*

Het is duidelijk dat het team de visie op en de kenmerken van een goede evaluatie binnen muzische vorming nog niet echt heeft verkend. Hierdoor zijn de meeste onderwijzers nog sterk zoekend naar een goede manier om de muzisch-creatieve verwezenlijkingen en de talenten van hun leerlingen op een valabele manier te evalueren. Onder meer vormen van procesgericht evalueren, evaluatie van of reflectie op eigen en andermans creaties waarbij de onderwijzers en de leerlingen uitgaan van zorgvuldig gekozen doelen of criteria zijn niet of nauwelijks gekend.

In vergelijking met de cognitieve leergebieden is de rapportering over muzische vorming summier en weinig transparant. Hierdoor vinden leerlingen die cognitief minder sterk zijn maar over uitgesproken muzische talenten beschikken, voor hun capaciteiten in het rapport weinig waardering.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De onderwijzers zorgen voor een veilig klasklimaat waarin leerlingen muzische competenties kunnen ontwikkelen. De leerlingen krijgen mogelijkheden om elkaar te ondersteunen tijdens individueel of bij groepswerk.

Het valt op dat de onderwijzers aandacht hebben voor ondersteuning van leerlingen met minder talenten. Met gerichte interventies willen de onderwijzers bij deze leerlingen werken aan het zelfvertrouwen, de eigenwaarde en aan het verminderen van faalangst.

Professionalisering

De meeste onderwijzers tonen zich bereid om nascholing te volgen of om elkaar te ondersteunen bij het verrijken van het onderwijsaanbod op de klasvloer.

Ondanks het feit dat uit de klasbezoeken blijkt dat sommige onderwijzers over waardevolle muzische capaciteiten beschikken, is het nog geen gewoonte om onder meer via collegiale consultaties en hospiteerbeurten deze interne expertise uit te wisselen om zo het aanbod in elke klas te verruimen en te verrijken.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dit blijkt onder meer uit de regelmaat en grondigheid waarmee ze controles uitvoert en procedures uitwerkt met betrekking tot het indienststellingsbeleid. Ze informeert het team hierover. Er zijn afspraken om problemen zo vlug mogelijk te signaleren. Hieruit groeit geleidelijk een waakzaamheid voor ongunstige factoren in de omgeving waarin de kleuters en leerlingen onderwijs krijgen.

De school maakt gebruik van analyses van externe deskundigen. Ze onderneemt positieve initiatieven om meer dynamiek te brengen in de plannen die de beheersing van risico's regelen. Ze stelt zodoende haar risicobeheersing verder op punt. Problemen worden doorgaans kort opgevolgd en aangepakt. Tekorten met betrekking tot de elektrische laagspanning, de compartimentering van een stookplaats, de hoorbaarheid van de alarmsirene en vochtinsijpeling in enkele lokalen slepen echter al geruime tijd aan. Deze aandachtspunten zijn opgenomen in het globaal preventieplan en het jaaractieplan, waaruit blijkt dat een oplossing op korte termijn is gegarandeerd.

De school verzorgt haar infrastructuur als een goede huisvader. Ze steunt hierbij op de goede zorgen van de lokale preventiemedewerker, de directeur en de scholengroep om de gebouwen goed te onderhouden. Zo zet ze geregeld verbeteracties op om de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne te bevorderen (bv. verlichting, verluchting, omkasting betonrot...). De school heeft hierbij ook aandacht voor gezondheid en hygiëne. De plaatsing van tussenschotten bij de urinoirs van de jongenstoiletten (schoolrestaurant) vormt nog een aandachtspunt.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Aanvangsbegeleiding

Doelgerichtheid De schoolleiding schreef ten behoeve van het leerkrachtenteam een aantal bekommernissen en aandachtspunten neer die voor het leerkrachtenteam een leidraad vormen voor de opvang en begeleiding van nieuwe (kleuter)onderwijzers. Samen met een aantal aanvullende ondersteunende initiatieven onderstreept de schoolleiding met deze leidraad het gedeeld belang van een degelijke aanvangsbegeleiding.

Ondersteuning Het huidige leerkrachtenteam telt momenteel, omwille van diverse redenen, een relatief groot aantal nieuwe (kleuter)onderwijzers. Tijdens de bevraging door de inspectie gaven deze (kleuter)onderwijzers aan dat zij bij hun intrede in de school een hartelijk onthaal kregen. Tevens voelden allen zich van bij het begin erg aangesproken om geëngageerd deel uit te maken van het gehele leerkrachtenteam.

Bij aanvang organiseert de directeur zelf een rondleiding en deelt hij aan de beginnende (kleuter)onderwijzers de meest belangwekkende informatie over het reilen en zeilen in de school mee. Na een kennismaking met de andere (kleuter)onderwijzers neemt één van de collega's (een peter of meter) de nieuwe (kleuter)onderwijzer op sleeptouw bij de eerste verkenning van het school- en klasgebeuren. Meestal neemt de parallelcollega deze erg belangrijke taak op. Het is tevens zijn/haar taak om als spilfiguur de nieuwe (kleuter)onderwijzer snel vertrouwd te maken met het klasmanagement en de klaspraktijk. Uit de gesprekken blijkt dat alle peters/meters deze taak op gedreven wijze opnemen en invullen. Zowel voor, tijdens en na schooltijd kunnen de nieuwelingen bij hen terecht voor raad of concrete ondersteuning. De nieuwe (kleuter)onderwijzers zijn allen erg lovend over de warme en professionele ondersteuning die ze van hun peter/meter krijgen. Ze geven aan dat ze dank zij deze ondersteuning snel vertrouwd zijn met de manier van werken en de geldende afspraken in deze school.

Ook de zorgcoördinator behartigt zich over de nieuwe (kleuter)onderwijzers. Geregeld maakt zij tijd vrij om de nieuwelingen met raad en daad of met een luisterend oor bij te staan zodat ze hun klaspraktijk efficiënt verder kunnen uitbouwen.

De nieuwe (kleuter)onderwijzers vinden tevens ondersteuning bij de andere collega's.

Met stimulerende klasbezoeken, formele en informele gesprekken zorgt de directeur gaandeweg zelf voor meer en gerichte coaching van de beginnende (kleuter)onderwijzers. Hij maakt hiervoor gebruik van een leidraad die ontwikkeld werd door de pedagogische begeleidingsdienst. De klasbezoeken en gesprekken beogen de verhoging van het welbevinden van de nieuwelingen en zijn gericht op de optimalisering van hun functioneren.

De directeur maakte er werk van om alle schoolafspraken op heldere wijze te bundelen in een vademecum (ABC-document). Onder meer de beginnende teamleden kunnen op dit overzichtelijke document terugvallen om alle relevante afspraken met betrekking tot de school- en klasorganisatie na te lezen en op te frissen. De brochure is ook elektronisch beschikbaar wat maakt dat allen snel en gericht kunnen zoeken naar noodzakelijke informatie.

Groeikansen zijn er nog door de nieuwe (kleuter)onderwijzers handvatten aan te reiken omtrent de pedagogisch-didactische afspraken die de laatste jaren binnen het leerkrachtenteam gemaakt werden.

Eenmaal per schooljaar nodigen de algemeen directeur en de coördinerend directeur van de scholengemeenschap alle beginnende (kleuter)onderwijzers uit om hen onder meer informatie aan te reiken over de werking van de scholengemeenschap en hen te laten kennismaken met elkaar.

Niet onbelangrijk bij de aanvangsbegeleiding zijn de bijeenkomsten voor startende (kleuter)onderwijzers georganiseerd door de pedagogische begeleidingsdienst. Naast de aandacht die er tijdens deze intervisiemomenten uitgaat naar algemene informatie over de werking van het GO!, is er eveneens ruimte voor vragen, verzuchtingen en voor het uitwisselen van ervaringen. Deze samenkomsten bieden de beginners heel wat steun bij de opstart van hun onderwijsloopbaan.

Doeltreffendheid De aanvangsbegeleiding in deze school is erg adequaat en zorgt ervoor dat de beginnende (kleuter)onderwijzers zich snel thuis voelen. Het open klimaat en de vele mogelijkheden om op professionele wijze samen te werken met de andere (kleuter)onderwijzers stimuleren de leerkansen voor de beginners. Tevens krijgen zij de nodige ruggensteun van de directeur, van hun peter/meter en van de zorgcoördinator om op pedagogisch-didactisch vlak vlot mee te draaien binnen het geheel van de school.

De leidraad voor directies om nieuwe (kleuter)onderwijzers bij hun eerste stappen in de school te begeleiden vormt een belangrijke basis voor de functionerings- en evaluatiegesprekken. De directeur heeft hierbij oog voor het verder traject van de nieuwe (kleuter)onderwijzer binnen de school en in mindere mate ook binnen de scholengemeenschap. Door zijn motiverende aanpak creëert de directeur voor de nieuwelingen mogelijkheden om zelf hun weg te zoeken bij het plannen en organiseren van de dagelijkse klaspraktijk. De individuele werkpunten die voortvloeien uit de functioneringsgesprekken zorgen voor een traject op maat van elke beginner. Tevens zorgt de manier van aanpak ervoor dat de starters hun professionele ontwikkeling stilaan zelf in handen nemen en hierop geregeld reflecteren. De directeur volgt de ontwikkeling op en bespreekt geregeld, weliswaar meestal informeel, samen met het teamlid de effectiviteit van de ondernomen acties. Indien nodig mogen de nieuwe teamleden individuele nascholing volgen om zo te groeien in hun functie van pedagogisch-didactisch expert.

Ontwikkeling Het is nog geen traditie om de efficiëntie en effectiviteit van de aanvangsbegeleiding aan sich af en toe met alle betrokkenen te evalueren en indien nodig bij te sturen. Het ontbreekt aan duidelijke afspraken op school- en scholengemeenschapsniveau om, daar waar nodig, hier systematisch aandacht aan te besteden.

4.2 Sociale en emotionele begeleiding

Doelgerichtheid Het leerkrachtenteam heeft nog geen expliciete visie ontwikkeld omtrent de sociale en emotionele begeleiding van de leerlingen. Toch toont ze met een aantal gerichte acties aan dat ze de kinderen op sociaal en emotioneel vlak wil opvolgen, ondersteunen en sterker maken. Het pedagogisch project, de schoolvisie en de visie op een goede zorgwerking zijn hierbij zowel op preventief als op remediërend vlak richtinggevend.

Met de acties wil het leerkrachtenteam het welbevinden en het sociaal bewustzijn van alle leerlingen op een positieve manier beïnvloeden. Het team stimuleert alle leerlingen om zich niet alleen op individueel niveau maar ook als groep verder te ontwikkelen.

Ondersteuning Het schoolteam beschouwt een goed welbevinden bij alle leerlingen als cruciaal om goed onderwijs te kunnen verwezenlijken. Het team gaat ervan uit dat leerlingen van wie het welbevinden aan de lage kant is, minder betrokken zijn bij het schoolgebeuren en daardoor minder gemakkelijk tot leren komen. Daarom volgt het leerkrachtenteam het welbevinden van alle leerlingen op en brengt het hieromtrent relevante bevindingen samen in de zorgmap van elke leerling.

Tweewekelijks bespreken de klasleerkrachten eventuele markante vaststellingen met de zorgcoördinator of met de CLB-afgevaardigde en zoeken ze, indien nodig en al dan niet handelingsplanmatig, samen naar een gepaste oplossing. De school betreft vaak ook de ouders bij de uitwerking van een verbetertraject of stelt, in overleg met de betrokken leerling, een vertrouwensleerkracht aan bij wie de leerling af en toe op verhaal kan komen.

De directeur organiseerde onlangs een bevraging bij alle leerlingen vanaf het vierde leerjaar en bracht de resultaten overzichtelijk samen. Tot nu toe hebben deze resultaten nog niet geleid tot voorstellen om bepaalde heikele punten aan te pakken en weg te werken.

De klasleerkrachten plaatsen, vaak in overleg met de leerlingen, met gerichte initiatieven allerlei afspraken in de kijker nodig om het samenleven in en buiten de klas te bevorderen. Zij gaan na of de leerlingen de gemaakte afspraken opvolgen en belonen de leerlingen die hun best hebben gedaan om ze na te leven. Soms zien de klasleerkrachten zich genoodzaakt om gebruik te maken van 'gedragskaarten' om zo bepaalde leerlingen te stimuleren om hun gedrag aan te passen aan de gemaakte afspraken.

De school beschikt niet over een uitgeschreven pestactieplan maar kan wel terugvallen op richtlijnen binnen het leerkrachtenteam om pestproblemen gericht aan te pakken. De klasleerkracht vervult hierbij de rol van spilfiguur.

In heel wat klassen creëren de (kleuter)onderwijzers mogelijkheden om in te spelen op sociaal of emotioneel geladen gebeurtenissen (pijn, verdriet, rouw, echtscheiding, ruzies ...). Onder meer tijdens klasgesprekken, kringgesprekken of onthaalmomenten trekken de (kleuter)onderwijzers tijd uit om probleemsituaties samen met de leerlingen bespreekbaar te stellen of uit te klaren.

In de hele kleuterafdeling en ook in een aantal klassen van de lagere afdeling werken de leerkrachten met een klaspop die zij als extra 'vertrouwenspersoon' inzetten om niet alleen het welbevinden maar ook het sociaal en emotioneel functioneren van de kinderen te bevorderen.

Een aantal klasgebonden of klasoverschrijdende initiatieven beogen indirect een beter welbevinden bij de leerlingen. Zo zorgen onder meer de projectwerking, het hoekenwerk, het tutorlezen en de activiteiten in de kangoeroeklas er onrechtstreeks voor dat leerlingen meer gaan geloven in eigen kunnen en verantwoordelijkheid leren opnemen over andere leerlingen.

Doeltreffendheid Ondanks het feit dat de school het belangrijk vindt dat alle (kleuter)onderwijzers het welbevinden van hun leerlingen opvolgen, ontbreken duidelijke criteria waarop alle (kleuter)onderwijzers zich kunnen baseren om het welbevinden van hun leerlingen gelijkgericht te beoordelen en in kaart te brengen.

De leerkrachtgebonden acties en het informeel overleg tussen (kleuter)onderwijzers hebben in elk geval al geleid tot duidelijk merkbare effecten. Het ordelijk verloop van het globale schoolgebeuren is hiervan een mooi voorbeeld. Tevens bieden de heldere afspraken aan de kinderen duidelijkheid en bevorderen ze een gemoedelijke, beleefde en respectvolle manier van omgaan met medeleerlingen en (kleuter)onderwijzers.

Op schoolniveau maakte het leerkrachtenteam er tot nu toe weinig werk van om tot een gelijkgerichte aanpak en visie te komen en de variabiliteit aan, weliswaar goede en doordachte initiatieven op klasniveau, te stroomlijnen. Zo kunnen binnen de huidige prioritaire aandacht voor 'pesten', klasafspraken die kaderen in een preventieve aanpak ervan op schoolniveau sterker worden opgevolgd om vormen van conflicthantering overal even sterk in het klasleven in te bedden. Tevens biedt dit naar de toekomst opportuniteiten om kwaliteitsvolle maatregelen uit te werken, de doeltreffendheid ervan te evalueren en indien nodig bij te sturen.

Op de vergaderingen van de leerlingenraad krijgen de leerlingen van de bovenbouw kansen om te reflecteren over het leef- en leerklimaat op school en mogen ze op beperkte schaal mee participeren aan het beleid van de school.

Een aantal vragen die de leerlingen voorgeschoteld krijgen bij het afnemen en opmaken van de sociogrammen zijn aan reflectie toe. De antwoorden geven niet altijd een betrouwbaar of duidelijk beeld van de onderlinge relaties en de sociale verhoudingen binnen een klasgroep.

Ontwikkeling Door de fragmentarische aandacht voor dit proces zijn er doorheen de jaren op schoolniveau weinig inzichten en werkvormen verankerd binnen de globale schoolwerking.

Het vormt voor het schoolteam onder meer nog een werkpunt om een gedragen visie te ontwikkelen over 'zittenblijven'. Het is nog geen traditie in de school om systematisch aspecten inherent aan zittenblijven (demotivering, het ontstaan van socio-emotionele problemen, vroegtijdig schoolverlaten ...) mee te nemen bij de beslissing om een leerling al dan niet een jaar te laten overdoen.

Binnen het leerkrachtenteam en het intern leiderschap is de bereidheid aanwezig om zich verder in te zetten en zich te professionaliseren in de aanpak van problematieken van socio-emotionele aard.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De directeur van de school behartigt als eindverantwoordelijke het dagelijks beleid van de school. Hij ziet toe op de goede en vlotte werking van de school. Hij weet van aanpakken en neemt heel wat coördinerende of ondersteunende taken op zich. De zorgcoördinator assisteert hem en helpt vooral bij de pedagogische uitbouw van de school. Via onder meer nascholingen werkt zij zich gedreven in haar opdracht in.

De directeur is sterk aanwezig, weet van aanpakken en zoekt bij problemen mee naar gepaste oplossingen. Door het volgen van nascholingen professionaliseert hij zich in beide onderwijsniveaus. Hij weet zijn team te coachen bij de aanpak van vernieuwingen en bij het wegwerken van minder sterke punten. Onder meer via formele klasbezoeken, functioneringsgesprekken, informele gesprekken, doorloopbezoeken en door het bijwonen van overlegmomenten volgt hij de (kleuter)onderwijzers op. Hij houdt zo voeling met de klaspraktijk en met de zorgwerking.

De (kleuter)onderwijzers waarderen in sterke mate de bereidheid van de directeur om hen bepaalde verantwoordelijkheden toe te vertrouwen. De directeur geeft hiermee aan vertrouwen te hebben in zijn team en in hun pedagogische en organisatorische kwaliteiten. Binnen de kern- of werkgroepen betreft de directeur ook dikwijls ouders waardoor de ouderbetrokkenheid in de school sterk is toegenomen.

Tijdens de personeelsvergaderingen is er frequent ruimte voor het bespreken van pedagogisch-didactische thema's. Na een meer algemeen gedeelte voor iedereen vergaderen de kleuter- en de lagere afdeling geregeld apart, wat het leerkrachtenteam in staat stelt om niveauspecifieke afspraken te maken.

De (kleuter)onderwijzers zijn allen professioneel bekwame en gedreven mensen die zich hard inzetten voor een hun dagelijkse klaspraktijk. Ze geven aan dat ze in deze school graag komen werken. De school heeft dan ook heel wat troeven (ruimte, natuur, goed onderhouden gebouwen, ...) die maken dat het voor hen plezierig is om zich voor deze school in te zetten.

Visieontwikkeling De school profileert zich als een laagdrempelige school waar ouders welkom zijn. Deze laagdrempeligheid zet ouders ertoe aan om vlot met de (kleuter)onderwijzers of met de directie contact op te nemen als ze met vragen zitten. Tevens zorgt dit ervoor dat beide partijen bij vragen of problemen snel in onderling overleg kunnen gaan om naar een gepaste oplossing te zoeken. De school vindt het eveneens belangrijk om ook een zorgzame school te zijn die veel belang hecht aan het welzijn van alle leerlingen.

De directeur heeft een heldere kijk op de verdere schoolontwikkeling en vindt de uitwerking van een duidelijke en gedragen visie op goed onderwijs erg belangrijk. Het pedagogisch project van de school vormt de rode draad doorheen een groot aantal facetten van het schoolleven. Onder meer het zorgcontinuüm zit nadrukkelijk in het pedagogisch project van de school vervat.

Besluitvorming De meeste (kleuter)onderwijzers plegen frequent met elkaar overleg. Dit overleg bevordert een goede communicatie onder de (kleuter)onderwijzers en zorgt ervoor dat ze professioneel met elkaar kunnen samenwerken. In de school heerst momenteel een open schoolcultuur wat een soepele en doorzichtige besluitvorming bevordert.

Om tot beleidsbeslissingen te komen, zoekt de directeur in de eerste plaats naar een consensus binnen het team. De (kleuter)onderwijzers krijgen inspraak in de beleidsvoering, maar indien nodig hakt de directeur de knopen door.

Kwaliteitszorg De school is voortdurend in ontwikkeling en professionaliseert zich op basis van een prioriteitenplan op korte en langere termijn. Hierbij houdt de directeur rekening met de groeikracht van het team en met tevredenheidsenquêtes.

In het kader van haar integrale kwaliteitszorg liggen er nog groeikansen om een aantal klasgebonden initiatieven op schoolniveau te brengen om van daaruit afspraken te maken naar een gelijkgerichte aanpak.

Op basis van foutenanalyses krijgen de leerlingen extra opdrachten te verwerken voor vooral Nederlands en wiskunde. Elke onderwijzer organiseert dit op een eigen manier. Van een echte doorgaande lijn is nog maar weinig sprake waardoor de kwaliteit van de remediëring divers is.

Alle (kleuter)onderwijzers appreciëren de huidige samenwerking met de zorgcoördinator. Zij organiseert tweemaal per maand met elke klasleerkracht een zorggesprek. Hierbij gaat aandacht uit naar leerlingen met leer- of ontwikkelingsproblemen. Tevens heeft de zorgcoördinator tijdens dit overleg oog en oor voor de bekommernissen en ervaringen van elke (kleuter)onderwijzer.

Het leergebied Frans is in de bovenbouw nog niet helemaal afgestemd op de visie van het leerplan. Grammaticale aspecten (waaronder werkwoordvervoegingen) krijgen in sommige klassen nog teveel aandacht wat ten koste gaat van de mondelinge interactie.

Vooraf binnen de lessen wiskunde werken de onderwijzers volgens de principes van ADI (ADI staat voor Activerende Directe-instructiemodel). Deze manier van werken draagt bij tot een effectievere instructie en biedt voor de leerlingen meer mogelijkheden om de leerstof op maat in te oefenen en te verwerken.

GOK- en zorgbeleid Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen in kaart brengt. De school heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Ze zet acties op om de doorstroom te bevorderen.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert acties die aansluiten bij de noden van de leerlingen.

De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team een aantal doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties die het schoolteam uitwerkt, zijn nog weinig doelgericht uitgewerkt. Hierbij is er ook enige aandacht voor kleuterparticipatie en voor het afstemmen van de eigen acties op het beleid van de scholengemeenschap.

Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de meeste teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De (kleuter)onderwijzers maken handig gebruik van de mogelijkheden van het schooldomein om er onder meer in het kader van projectwerking volop te genieten van de natuur en van de vele speel- en leermogelijkheden.
- De kleuteronderwijzers plegen geregeld overleg om hun thema's doelgericht vorm en inhoud te geven. Hierbij houden ze onder meer rekening met gezamenlijke en keuzeactiviteiten, hoekenverrijking en uitdagende activiteiten die aanzetten tot probleemoplossend denken.
- De kleuteronderwijzers zijn vaak erg beslagen bij het organiseren van werkvormen waarbij zij tijd en ruimte vrijmaken om op gedifferentieerde wijze de kleuters aan te moedigen of uit te dagen om verdere stappen te zetten in hun leerproces.
- Met onder meer stappenplannen, een keuzebord, pictogrammen, 'moetjes en magjes' stimuleren de kleuteronderwijzers de zelfsturing zodat de kleuters hun eigen leren in handen kunnen nemen.
- In de kleuterafdeling krijgen de kleuters frequent kansen om onder meer in de speelleerhoeken te experimenteren, te exploreren en te manipuleren. Ze kunnen zo onder meer zelf tot inzicht komen, relaties leggen en vaardigheden en attitudes oefenen.
- In alle klassen van de kleuter- en de lagere afdeling krijgen de leerlingen kansen om impressies op te doen vooraleer te gaan creëren.
- De (kleuter)onderwijzers stimuleren met wisselende werk- en groeperingsvormen de leerlingen om zich onder meer op muzikaal, creatief en technisch vlak (ook ICT) verder te bekwamen.
- In de lagere afdeling zorgen de onderwijzers binnen de lessen WO en MV voor een samenhangend aanbod. Ze besteden hierbij aandacht aan alle domeinen en aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen.
- De onderwijzers concretiseren binnen het leergebied WO de schooleigen visie op goed WO-onderwijs.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het onthaal en de ondersteuning van nieuwe (kleuter)onderwijzers door het hele team is kwalitatief hoogstaand.
- De 'ABC-brochure' stelt de nieuwe (kleuter)onderwijzers in staat om afspraken omtrent de school- en klasorganisatie na te lezen.
- De bijeenkomsten georganiseerd door de pedagogische begeleidingsdienst en de scholengemeenschap bieden aan de beginnende (kleuter)onderwijzers onder meer mogelijkheden om informatie te vergaren en eerste ervaringen uit te wisselen.
- De acties die de klasleerkrachten individueel organiseren om het samenleven en -spelen te bevorderen, getuigen van een doordachte aanpak.
- De initiatieven die de (kleuter)onderwijzers in elke klas nemen om sociale of emotioneel geladen gebeurtenissen bespreekbaar te stellen, dragen bij tot een betere verstandhouding.

Wat betreft het algemeen beleid

- De directeur van de school weet van aanpakken en wil de school vanuit een gedragen visie op goed onderwijs verder uitbouwen.
- De directeur gelooft in zijn team, heeft met alle teamleden een goed contact en kan bepaalde verantwoordelijkheden delegeren.
- De zorgcoördinator ondersteunt op pedagogisch-didactisch vlak niet alleen de directeur maar ook alle (kleuter)onderwijzers.
- De (kleuter)onderwijzers zijn erg geëngageerd om degelijk onderwijs aan te bieden aan hun leerlingen.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- In de kleuterafdeling kan het leerkrachtenteam, onder leiding van een bekwaam teamlid, de observatie-, plannings- en bewakingsinstrumenten beter op elkaar afstemmen en kan het de functionaliteit ervan verhogen.
- De kleuteronderwijzers kunnen op basis van duidelijke afspraken meer inzetten op doelgerichte observaties én op het aanbieden en nastreven van essentiële begrippen,
- De kleuteronderwijzers kunnen, in functie van de stimulering van muzisch-creatieve talenten, meer gebruik maken van allerlei specifieke materialen en werkvormen (verkleedkleden, klankinstrumenten, poppenkast, media..).
- De schoolleiding kan samen met de kleuteronderwijzers overwegen om meer additionele hulp te voorzien in de kleuterafdeling.
- In overleg met elkaar kunnen de kleuteronderwijzers van de oudste kleuters en de onderwijzers van het eerste leerjaar hun klaspraktijk verder op elkaar afstemmen.
- In de lagere afdeling kunnen de onderwijzers de domeinen tijd en ruimte sterker in het onderwijsaanbod integreren én bepaalde tijds- en ruimtekaders meer functioneel gebruiken.
- De onderwijzers kunnen de evaluatie- en rapporteringspraktijk voor muzische vorming optimaliseren vanuit een visie conform het leerplan.
- Het leerkrachtenteam van de lagere afdeling kan de verticale opbouw van muzische vorming visueel in kaart brengen zodat het klasoverstijgend kan zien welke technieken, materialen, werkvormen al aan bod kwamen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De schoolleiding kan de nieuwe (kleuter)onderwijzers handvatten aanreiken omtrent de pedagogisch-didactische afspraken binnen de school.
- De schoolleiding kan sommige van de acties die klasleerkrachten in hun klas op stapel zetten om de leerlingen op sociaal en emotioneel vlak sterker te maken, op schoolniveau brengen om zo te komen tot een gelijkgerichte aanpak over alle klassen heen.
- Het schoolteam kan nog groeien door onder meer het welbevinden van de leerlingen gelijkgericht in kaart te brengen, door de afnameprocedure van de sociogrammen te optimaliseren, door een gedragen visie te ontwikkelen inzake zittenblijven en door acties uit te werken gekoppeld aan de resultaten van de tevredenheidsenquête bij de leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De school kan op klasniveau een doorgaande lijn ontwikkelen met betrekking tot de remediëring van leer- en ontwikkelingsachterstanden.
- De school kan nog groeien door bij de concretisering van de leerplannen (onder meer Frans en MV) de onderliggende visie grondig te bestuderen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Eddy LAMBERTS de inspecteur-verslaggever	Tom SMETS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	